

**MAŁE, ŚREDNIE FIRMY
WIELKIE WYZWANIA NA 2023**

**RAPORT NA TEMAT KONDYCJI I PLANÓW
POLSKICH PRZEDSIĘBIORSTW**

Szanowni Państwo,

czym dla przedsiębiorców jest sukces? Dla jednych będzie to dobrze prosperująca firma, wysokie zyski, stabilny rozwój, dla niektórych przetrwanie i porządzenie sobie w trudnych czasach. Wszyscy wiemy, że ostatnie lata były bardzo wymagające – dla gospodarek, konsumentów oraz dla firm – szczególnie tych małych i średnich. Najpierw pandemia COVID-19 i związane z nią wstrzymanie pracy całych branż, potem wojna w Ukrainie i jej gospodarcze skutki. Problemy z łańcuchami dostaw, rosnące koszty pracy, inflacja i drogie surowce. Te wszystkie wyzwania wpłynęły na to, że liczba czynników ryzyka, które decydują o rentowności biznesu bardzo wzrosła.

Wszystko to wpłynęło na kondycję i nastroje polskich firm. Z badania, które przeprowadziliśmy wśród przedsiębiorców wynika, że 45% firm ocenia swoją kondycję raczej dobrze, a 8% – bardzo dobrze. Jednak te odczucia różnią się w zależności od wielkości firmy, szczególnie widoczne jest to wśród tych najmniejszych i najbardziej wrażliwych. Niepokojące jest to, że prawie 30% właścicieli małych firm uważa, że sytuacja ich przedsiębiorstwa jest obecnie zła.

Jak wiele państw mamy swoje problemy i wyzwania, z którymi będziemy musieli się zmierzyć. Jednak chciałbym zauważyć jak ogromny skok wykonały polskie firmy i gospodarka w ostatnich 30 latach. Z danych zebranych przez Międzynarodowy Fundusz Walutowy wynika, że wśród dużych gospodarek przez trzy dekady po 1990 roku szybciej od Polski rozwijały się tylko Chiny. To jak wygląda nasza gospodarka teraz i jaki rozwój zanotowaliśmy jest sytuacją bez precedensu.

Ciężka praca, zaangażowanie, ale i wyrzeczenia, doksztalcanie się oraz rozwój kompetencji stoją za sukcesem polskich przedsiębiorców. Ale nie tylko, dbałość o pracowników i kontrahentów, odpowiadanie na potrzeby klientów i partnerów biznesowych to składniki rozwoju ostatniego 30-lecia.

Zapraszam do zapoznania się z raportem i badaniem „Małe, średnie firmy – wielkie wyzwania”, które przedstawia sytuację i plany polskich MŚP.

Adam Dwulecki
Prezes Zarządu Wiener

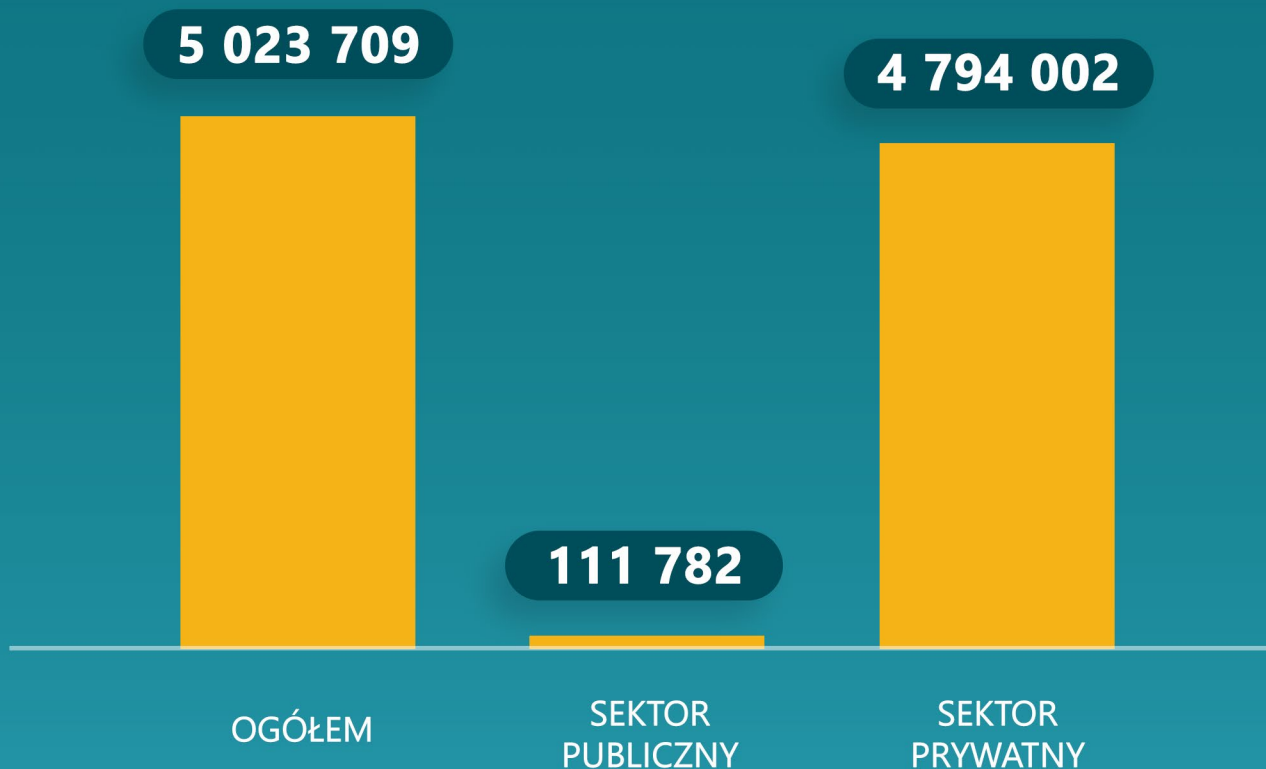
1. SYTUACJA MŚP W POLSCE	4
1.1. Liczba podmiotów w gospodarce	5
1.2. Firmy w podziale na województwa	6
1.3. Liczba złożonych wniosków	7
1.4. Liczba upadłości przedsiębiorstw	8
1.5. Należności przeterminowane	10
2. BADANIE IQS	11
2.1. Najważniejsze wnioski	12
2.2. Nastroje i kondycja MŚP	13
2.3. Spojrzenie wstecz i wizje przyszłości	15
2.4. Jak ubezpieczają się MŚP?	19
2.5. Komentarz ekspercki	25
2.6. O Pakiecie BIZNES	26

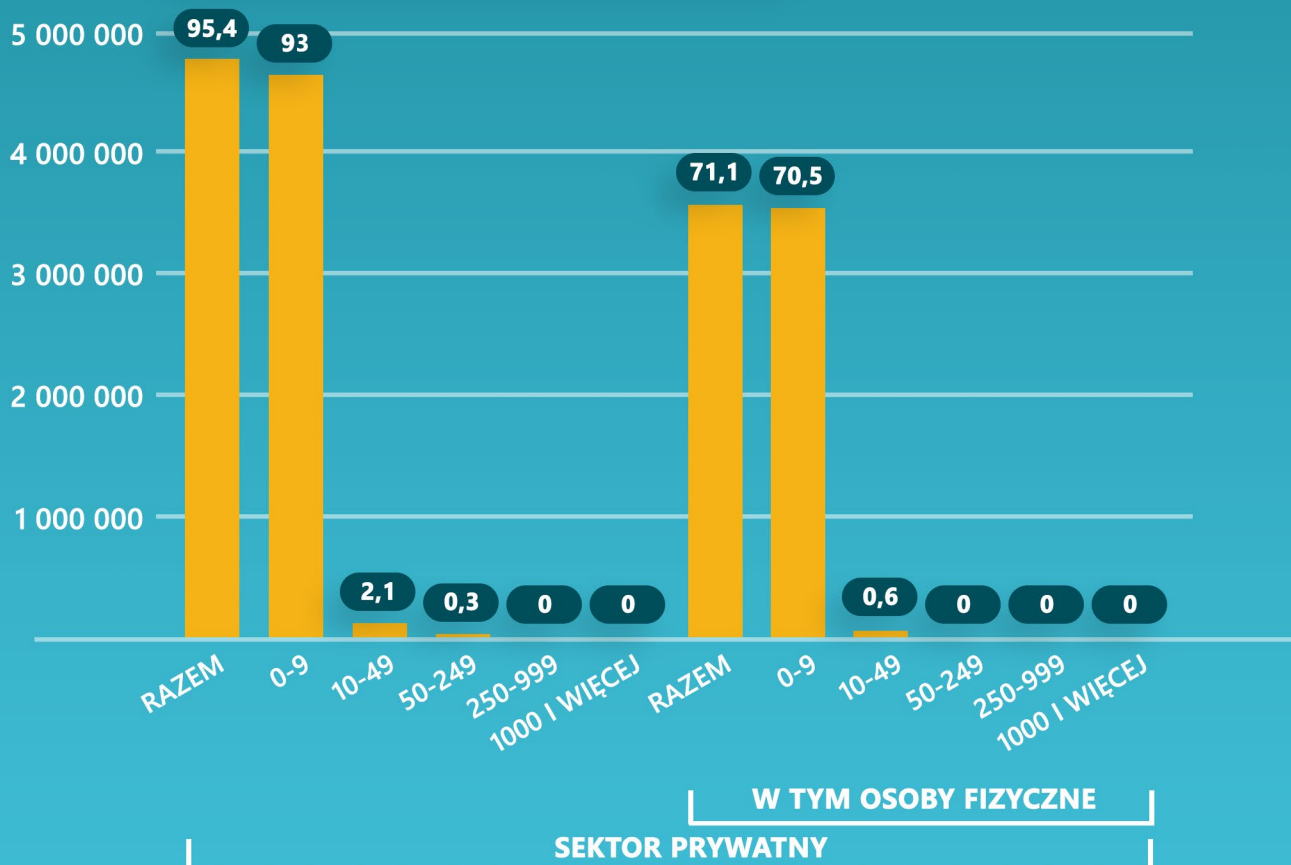
SYTUACJA MŚP W POLSCE

Liczba podmiotów w gospodarce

Dane na koniec 1 kw. 2023

Wielkość podmiotów w sektorze prywatnym dane w %

źródło: GUS

Firmy w podziale na województwa

Sektor prywatny

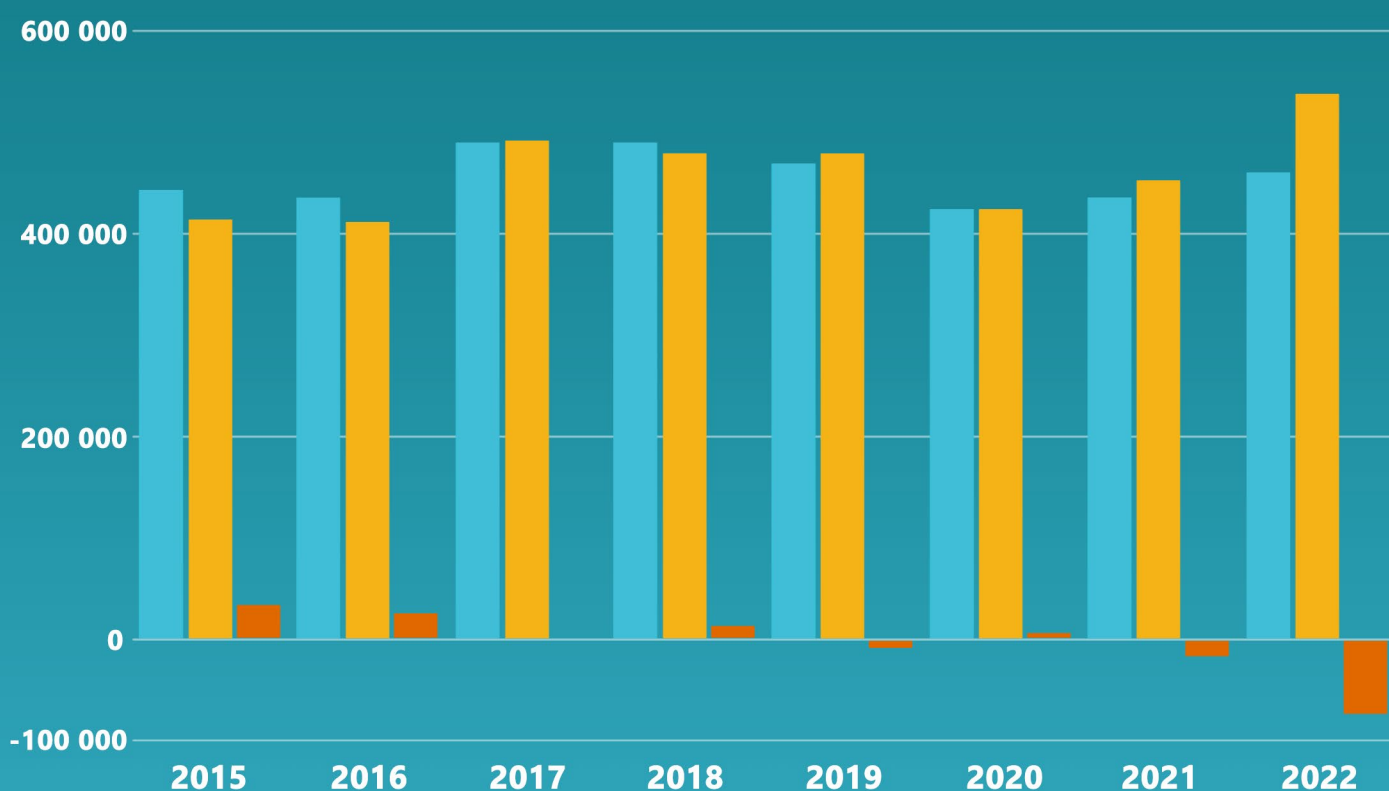
LICZBA % WSZYSTKICH

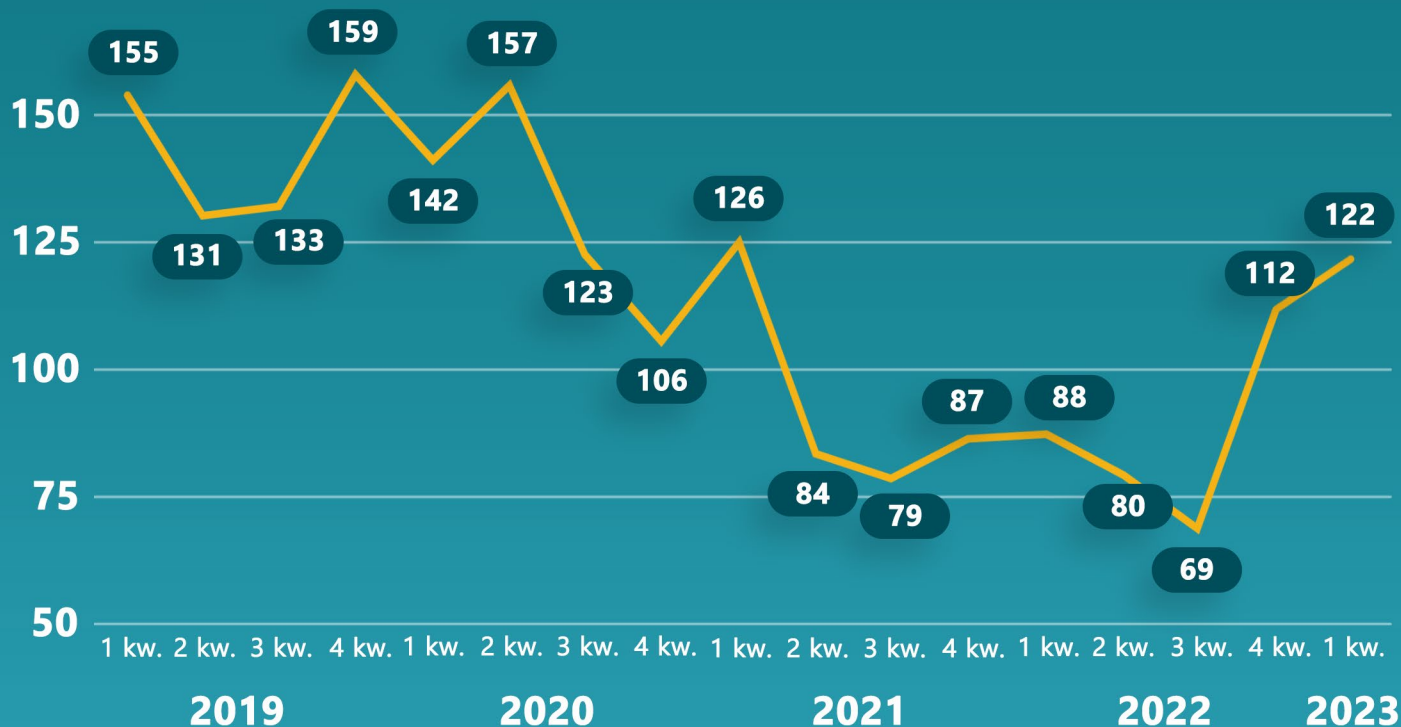
Najwięcej firm w sektorze prywatnym prowadzonych jest w województwie mazowieckim – ponad 19% wszystkich zarejestrowanych. Na kolejnych miejscach jest województwo śląskie (10,4%) i wielkopolskie (9,9%).

źródło: CEIDG

- Założenie i wznowienie działalności
- Zakończenie i zawieszenie działalności
- Różnica

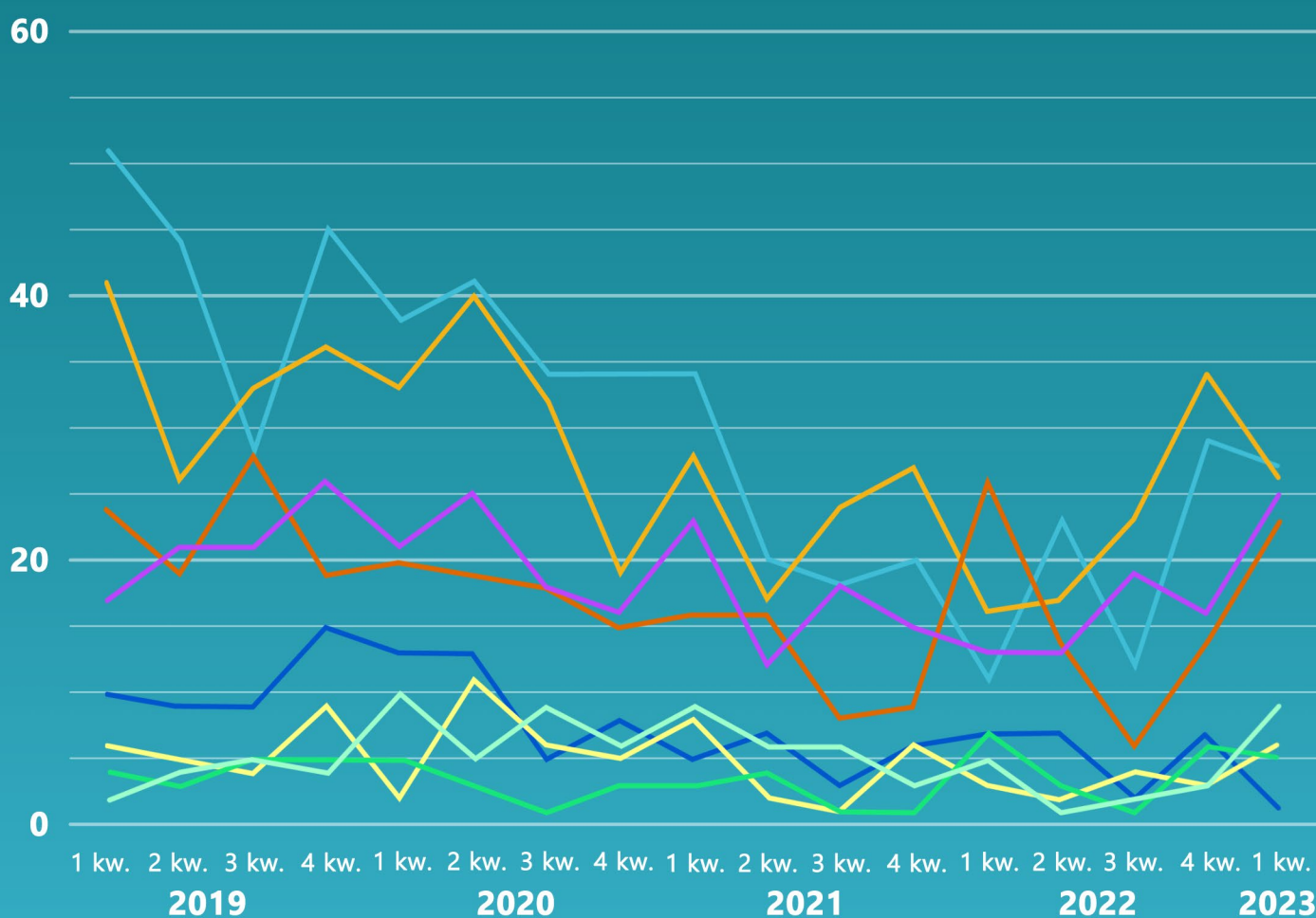
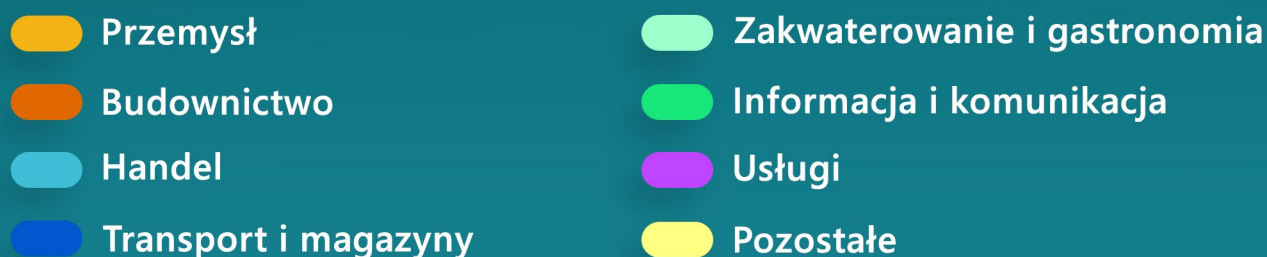
W zeszłym roku powstało lub odwiesiło swoją działalność ponad 462 tys. firm. Jednak więcej przedsiębiorstw zakończyło lub zawiesiło działalność, niż ją założyło lub wznowiło. Różnica to prawie 76 tysięcy działalności gospodarczych mniej. W zeszłym roku wyraźnie więcej firm zawiesiło lub zakończyło działalność niż w latach poprzednich – w 2022 roku było to 538 tysięcy.

W pierwszym kwartale tego roku upadłość ogłosiły 122 firmy – to o prawie 40% więcej niż w pierwszych trzech miesiącach roku ubiegłego. Tym samym zanotowaliśmy powrót do poziomów, które były odnotowywane przez GUS podczas pandemii. Przez większość 2021 i 2022 roku kwartalnie upadało mniej niż 100 firm.

Liczba upadłości przedsiębiorstw

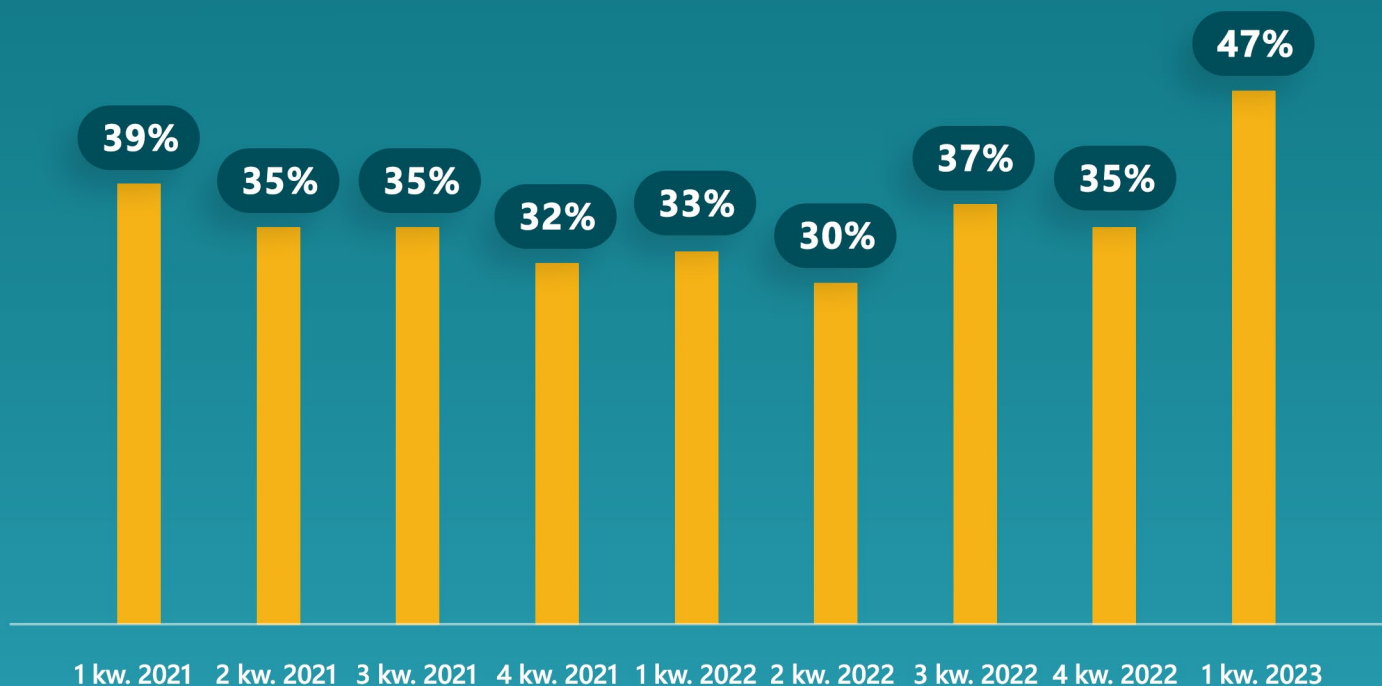
Branże

Branżami, w których odnotowujemy najwięcej upadłości są: przemysł, handel, usługi i budownictwo. W 1 kw. 2023 roku w każdej z tych branż upadło 20-kilka firm. W ciągu ostatnich 4 lat najwięcej upadło przedsiębiorstw z branży handlowej – było to ponad 500 firm.

źródło: GUS

Odsetek firm z należnościami przeterminowanymi o ponad 60 dni

W 1 kwartale 2023 roku 47% firm zadeklarowało, że doświadcza opóźnień w płatnościach, które przekraczają 60 dni. Z danych BIG InfoMonitor wynika, że jest to poziom znacznie przewyższający te notowane w poprzednich kwartałach. W 2 kwartale 2022 roku problemy z zatorami płatniczymi powyżej 60 dni deklarowało 30% firm.

BADANIE IQS

Badanie zostało przeprowadzone przez IQS na zlecenie Wienera w kwietniu 2023 roku metodą CATI – wywiadów telefonicznych na próbie 300 firm (respondenci to właściciele lub zarządzający firmą), uwzględniając podział na regiony według danych z GUS.

Najważniejsze wnioski

28%

właściciele małych firm uważa, że sytuacja ich przedsiębiorstwa jest zła.

45%

firm ocenia swoją kondycję w kontekście aktualnej sytuacji gospodarczej raczej dobrze, a 8% - bardzo dobrze.

41%

firm planuje wdrożyć nowe rozwiązania technologiczne. Takie ambicje ma aż 67% właścicieli największych firm.

50%

firm aktualizuje co roku sumy ubezpieczenia na polisie. 14% ostatni raz zrobiło to ponad 5 lat temu.

63%

firm broniąc się przed kryzysem podniosło ceny produktów i usług, ponad połowa ograniczyła wydatki na inwestycje.

77%

przedsiębiorców jest zdania, że inflacja miała duży wpływ na kondycję ich firmy w ostatnich dwóch latach.

82%

właściciele firm wykupuje ubezpieczenie OC związane z prowadzeniem działalności.

82%

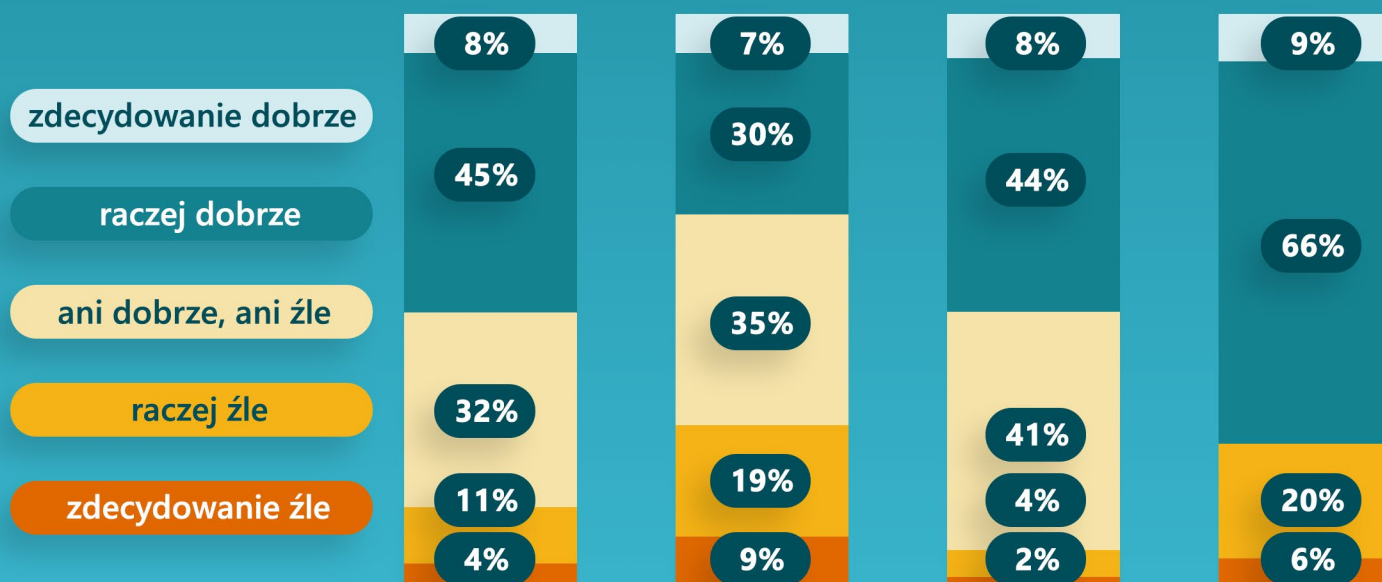
firm na 2023 rok obrało główny cel jakim jest przetrwanie na rynku.

Nastroje i kondycja MŚP

Jak przedsiębiorcy oceniają kondycję swojej firmy w kontekście aktualnej sytuacji gospodarczej?

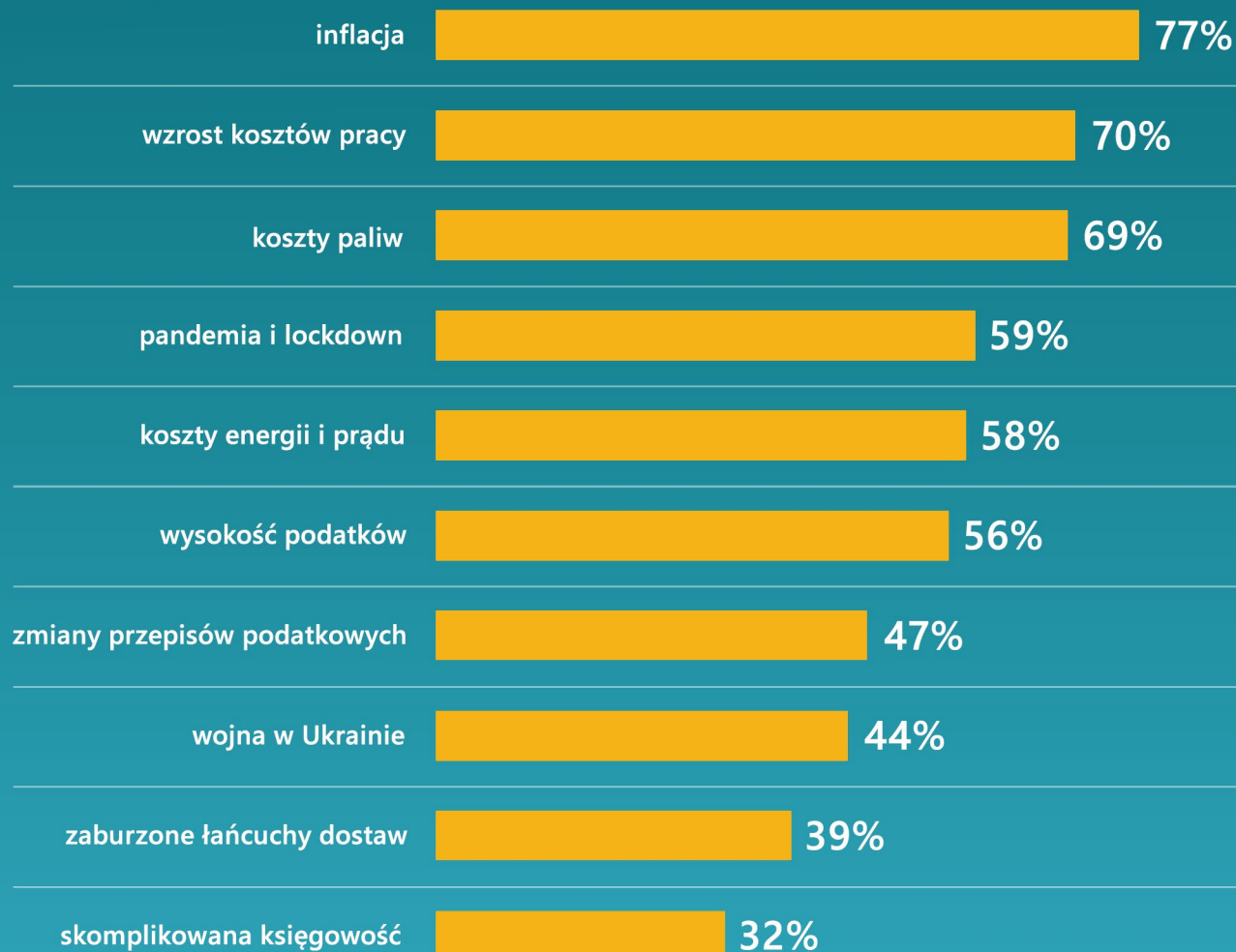
Obecnie 45% firm ocenia swoją kondycję raczej dobrze, a 8% - bardzo dobrze. Dla 32% przedsiębiorców obecna kondycja ich firmy jest ani dobra, ani zła. Źle ocenia ją 15% badanych. Na postrzeganie aktualnej sytuacji przedsiębiorstwa mocno wpływa wielkość firmy. 75% właścicieli dużych firm dobrze oceniło kondycję swojego biznesu. Wśród małych firm sytuacja jest diametralnie różna, dobrze kondycję ocenia jedynie co trzecia firma, a ponad jedna czwarta ocenia ją jako złą.

1-9 pracowników 10-49 pracowników 50+ pracowników

Nastroje i kondycja MŚP

Jakie czynniki miały największy wpływ na funkcjonowanie firmy w ostatnich 2 latach?*

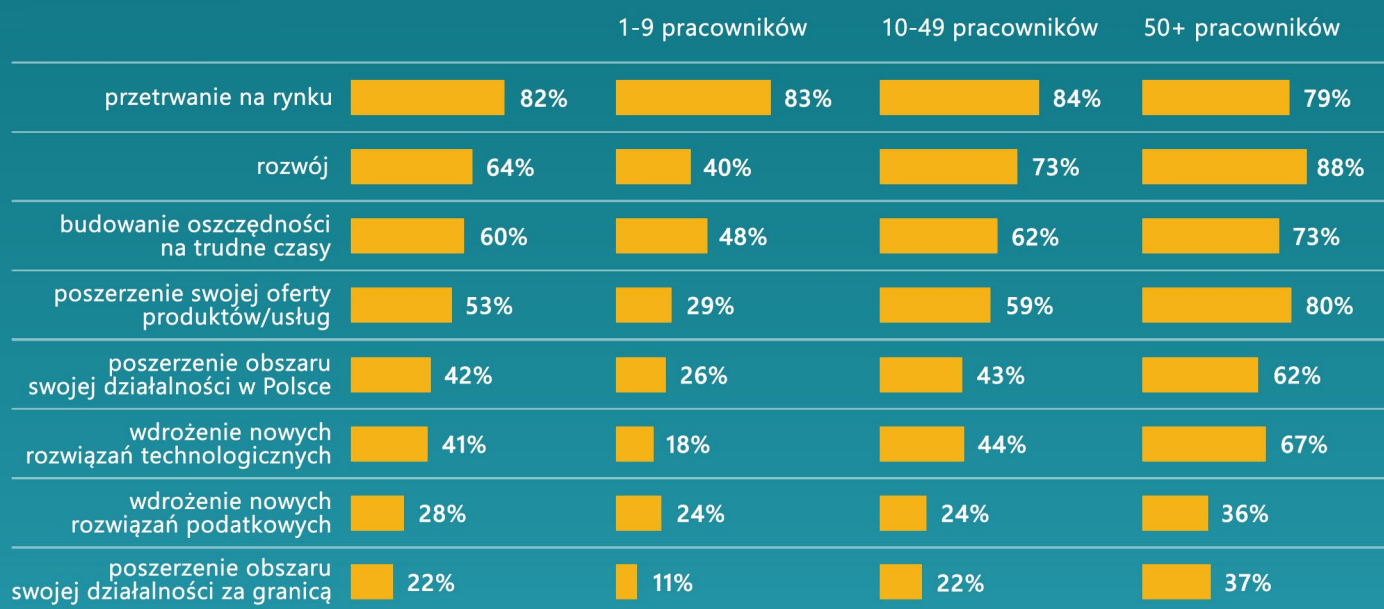

*% odpowiedzi bardzo duży i raczej duży

Zdaniem 77% przedsiębiorców inflacja miała duży wpływ na kondycję ich firmy w ostatnich dwóch latach, z czego 44% oceniło jej wpływ na „bardzo duży”. Rosnące koszty pracy miały duży wpływ na kondycję 70% przedsiębiorstw, ceny paliw na 69%, a energii i prądu – na 58%. Wśród największych wyzwań wymieniono też pandemię i lockdown oraz wysokość podatków.

Spojrzenie wstecz i wizje przyszłości

Jakie aspekty uwzględniają przedsiębiorcy, myśląc o planach na 2023 rok?

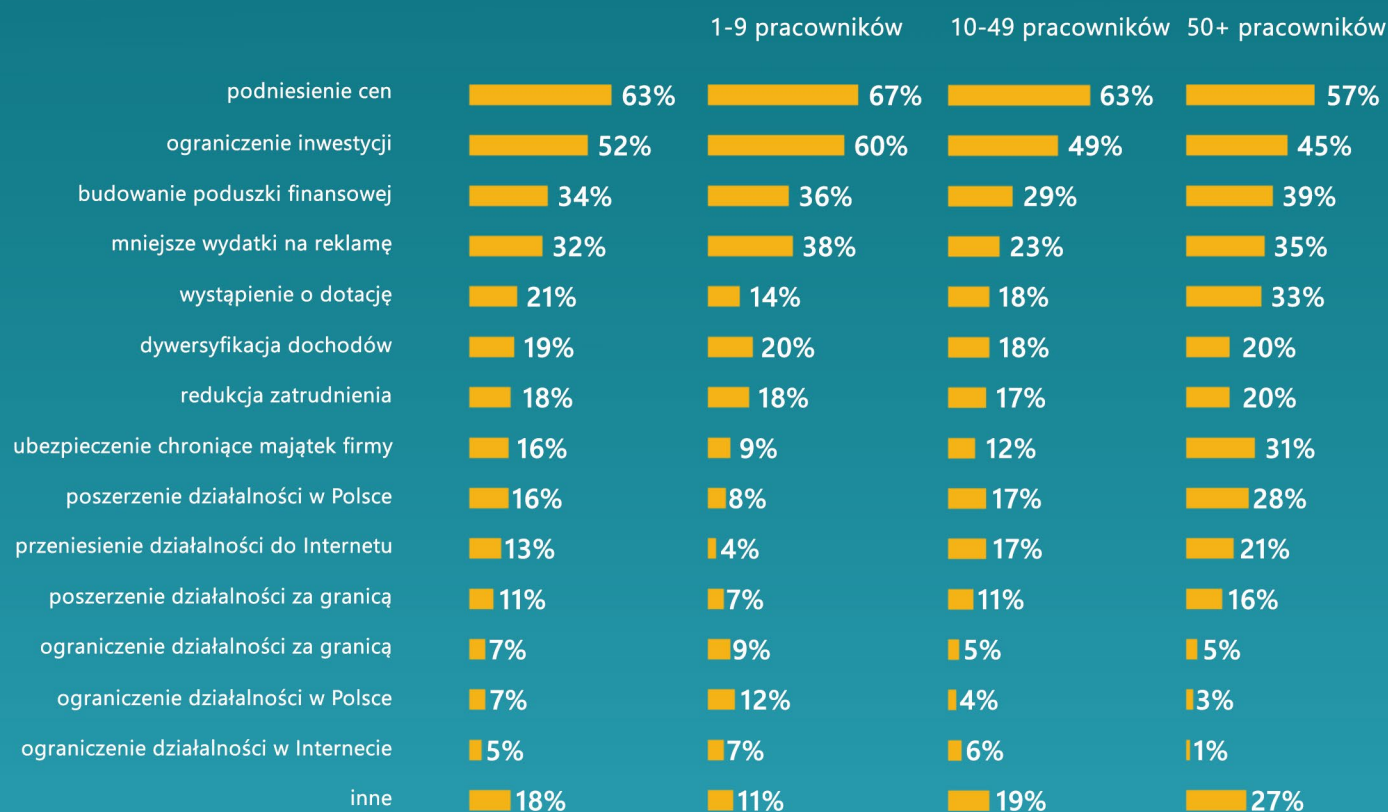

PLAN MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW NA 2023 ROK – PRZETRWANIE NA RYNKU. ROZWÓJ PRIORYTETEM DLA NAJWIĘKSZYCH.

Plany MŚP na najbliższy czas to przede wszystkim przetrwać. 82% badanych przedsiębiorców wskazało, że to ich najważniejszy cel na 2023 rok. Rozwój jest brany pod uwagę w drugiej kolejności (64%) i to przede wszystkim w firmach największych – wskazało tak aż 88% przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 50 osób. 6 na 10 firm będzie budować oszczędności na trudne czasy. 53% MŚP poszerzy swoją ofertę produktów bądź usług, 42% rozszerzy obszar działalności w Polsce, a 22% – za granicą. Polskie firmy rozważają również wdrożenie nowych rozwiązań technologicznych – wskazało tak 41% z nich.

Spojrzenie wstecz i wizje przyszłości

Jakie działania podjęli przedsiębiorcy w celu ochrony firmy przed niekorzystną sytuacją gospodarczą?

Firmy w różnorodny sposób reagują na niekorzystną sytuację gospodarczą. Najwięcej, bo 63% przedsiębiorstw musiało podnieść ceny produktów i usług. Na takie rozwiązanie częściej decydowały się najmniejsze firmy (67% vs. 57% dużych firm). Ponad połowa polskich przedsiębiorców ograniczyła wydatki na inwestycje, zwłaszcza wśród najmniejszych firm, gdzie 6 na 10 zdecydowało się na taki krok. Co trzecia firma zaczęła budować poduszkę finansową na wypadek niespodziewanych okoliczności oraz ograniczyła wydatki reklamowe i promocyjne. Co piąta organizacja wystąpiła o dotacje. Wśród dużych firm (powyżej 50 osób) taki krok podjęła co trzecia. 19% firm musiało zdywersyfikować dochody, a 18% przeprowadziło redukcję zatrudnienia.

Spojrzenie wstecz i wizje przyszłości

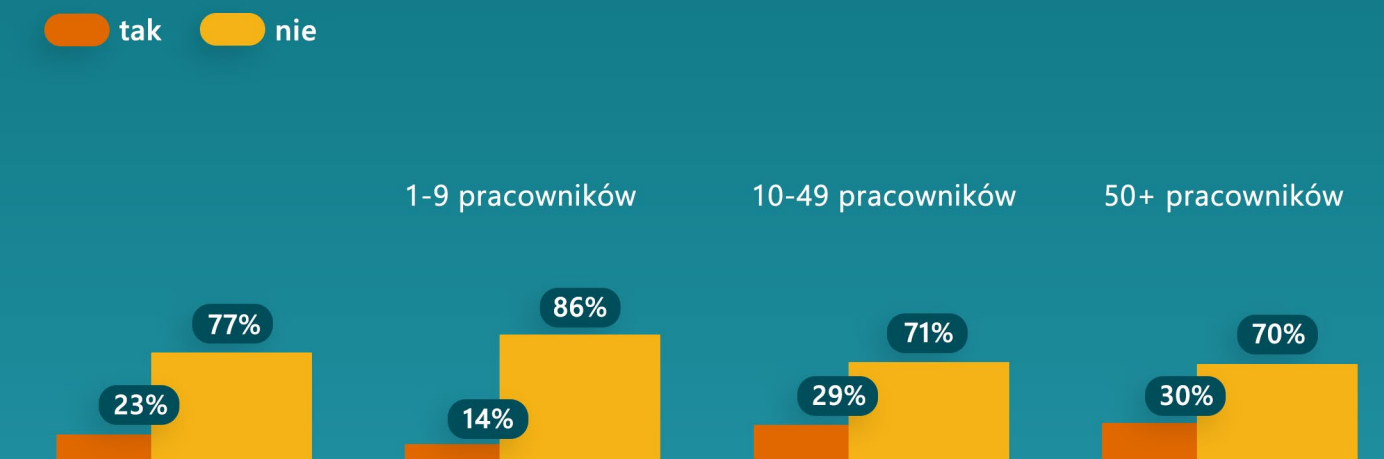
Co w ostatnich 2 latach pomogło
w rozwoju firm z sektora MŚP?

27% MŚP twierdzi, że nic nie pomogło w ostatnich 2 latach w rozwoju firmy, bo ich sytuacja tylko się pogorszyła. Jednak są właściciele firm, którzy dostrzegają pozytywne skutki swoich działań w tym czasie. 16% uważa, że to inwestycje i postawienie na rozwój oraz rozszerzenie działalności pozytywnie wpłynęły na rozwój przedsiębiorstwa. 15% jest zdania, że pomogło im zwiększenie popytu na produkty i usługi oraz pozyskanie nowych klientów i rynków. W co 10. firmie ułatwiły rozwój dotacje rządowe i unijne oraz dofinansowania zewnętrzne.

Spojrzenie wstecz i wizje przyszłości

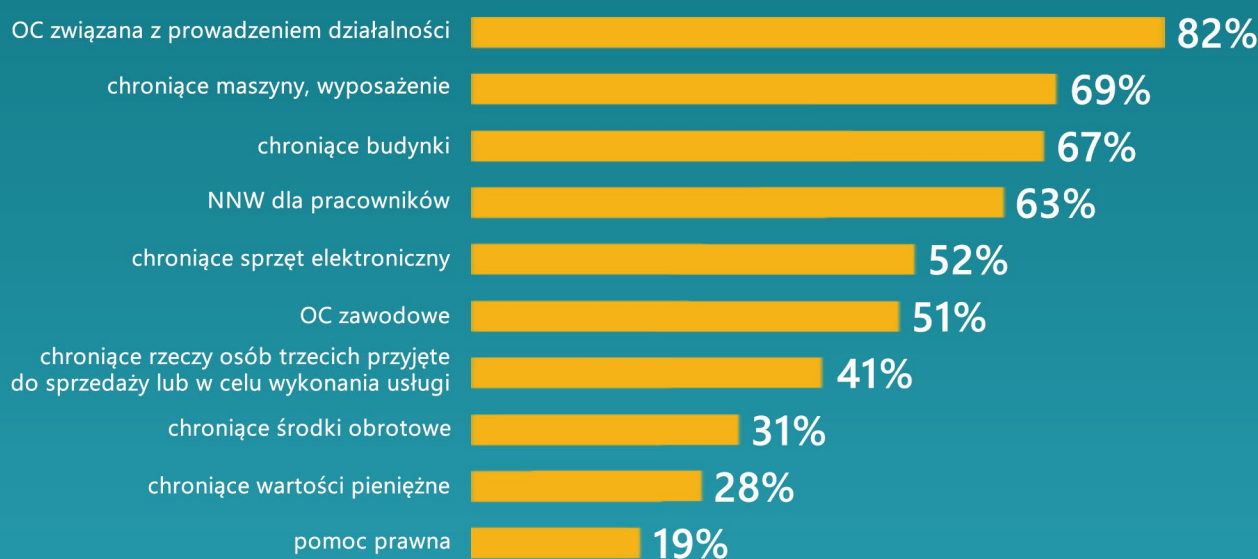
Czy przedsiębiorcy w swoich firmach wykorzystują narzędzia cyfrowe/AI?

77% polskich firm nadal nie wykorzystuje zaawansowanych narzędzi cyfrowych/AI takich jak np. chatboty, chmura, automatyzacja. Najczęściej decydują się na to największe przedsiębiorstwa, zatrudniające powyżej 49 osób (30%). Najrzadziej zaś skłonne są do tego najmniejsze firmy (14%). Takie rozwiązania planuje wdrożyć w przyszłości zaledwie 17% firm, natomiast aż 83% nie ma takiej potrzeby.

Jak ubezpieczają się MŚP?

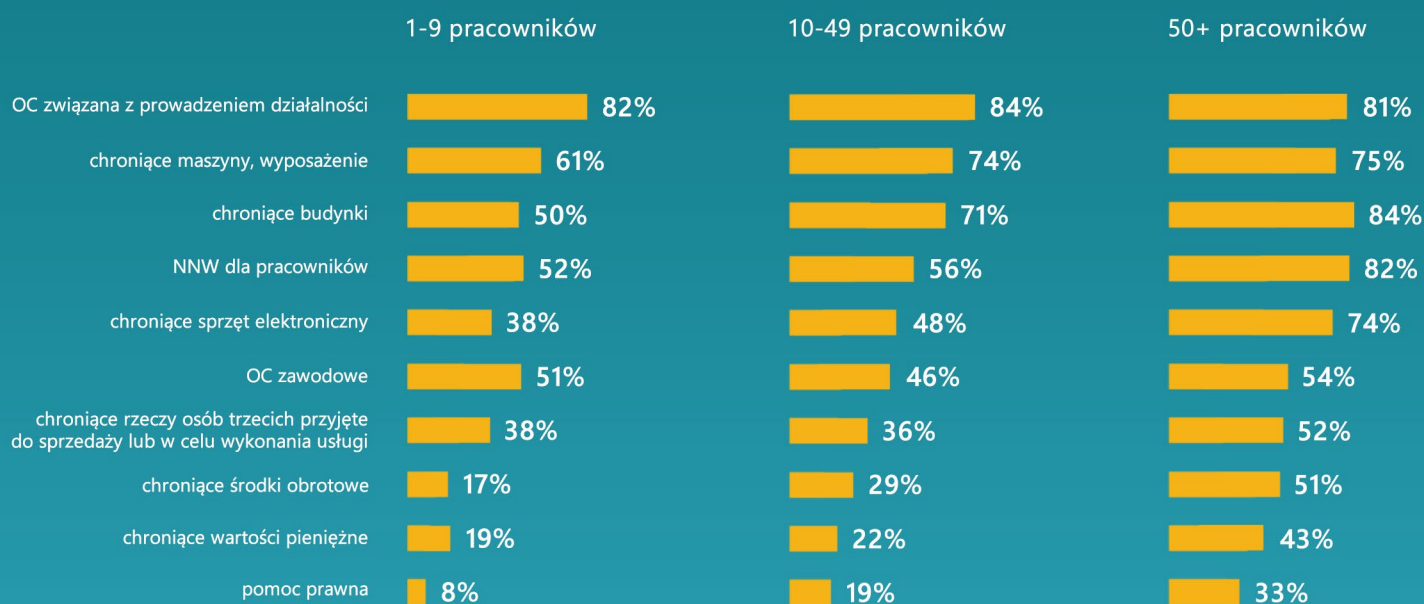
Jakie rodzaje ubezpieczeń dla swojej firmy kupują przedsiębiorcy?

Spośród badanych firm 96% posiada ubezpieczenie. Co druga z nich ma zarówno ubezpieczenia obowiązkowe, jak i dodatkowe. 37% firm wykupiło wyłącznie obowiązkowe ubezpieczenia, które są wymagane prawem (np. OC pojazdu), a 9% korzysta z ubezpieczeń majątkowych. Właściciele małych firm najczęściej decydują się wyłącznie na ubezpieczenia obowiązkowe (48%), a 66% dużych firm (powyżej 49 pracowników) ma również ubezpieczenia dodatkowe.

Jak ubezpieczają się MŚP?

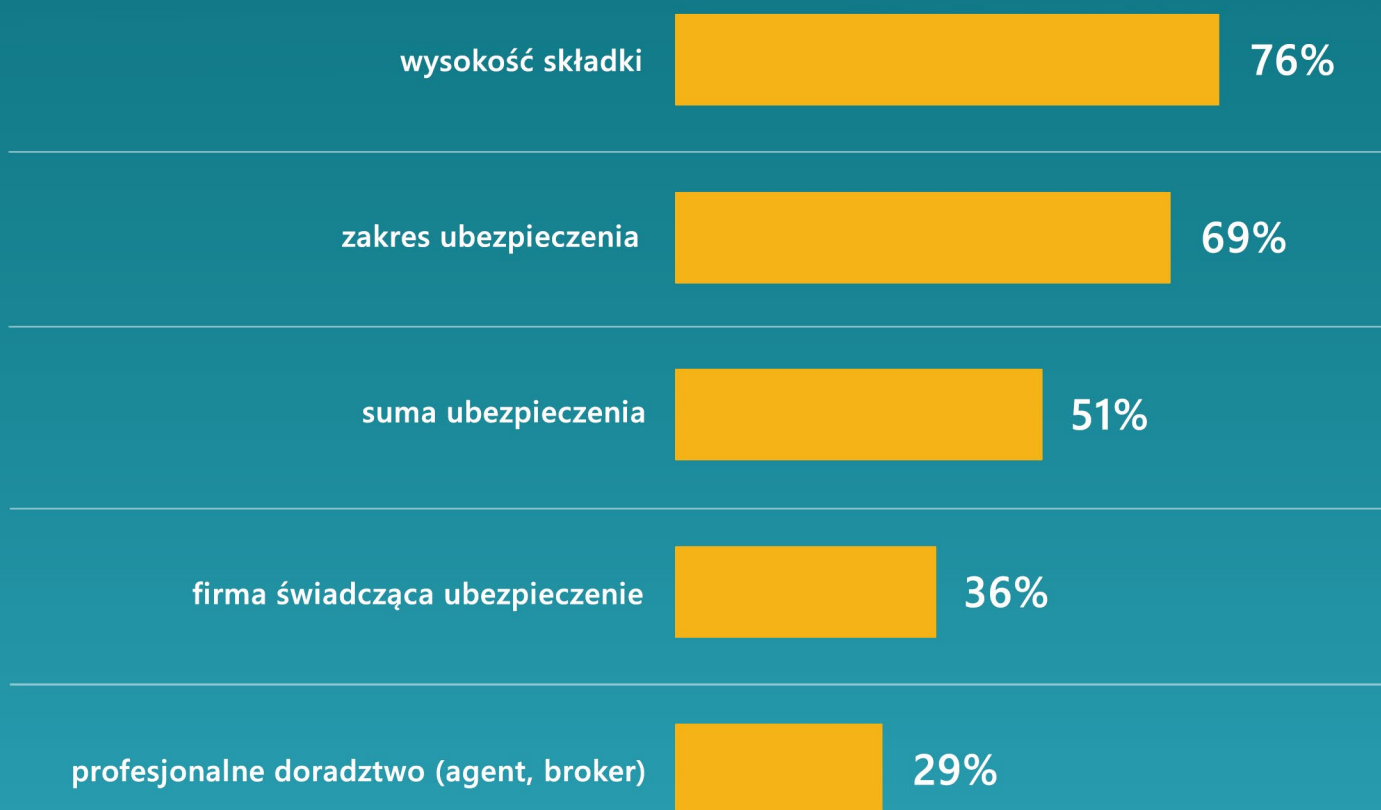
Jakie rodzaje ubezpieczeń dla swojej firmy kupują przedsiębiorcy?

Najczęstszym rodzajem ubezpieczeń, jakie wykupują właściciele firm, jest OC związane z prowadzeniem działalności. Posiada je 82% badanych. Na drugim miejscu znajduje się ubezpieczenie chroniące wyposażenie i maszyny, które posiada 7 na 10 firm. Polisę chroniącą budynki wykupuje 67% przedsiębiorstw, a NNW dla pracowników 63%.

Jak ubezpieczają się MŚP?

Na co zwracają uwagę przedsiębiorcy podczas wyboru polisy ubezpieczeniowej?

76% przedsiębiorców wybiera ubezpieczenie na podstawie wysokości składki. Jednak nie jest to jedyny aspekt – 7 na 10 firm zwraca uwagę również na zakres ubezpieczenia, czyli to, od jakich zdarzeń chroni polisa. Co druga firma decyduje o ubezpieczeniu, analizując sumę ubezpieczenia, czyli wysokość świadczeń, jakie może uzyskać w razie zdarzenia. Nieco mniej istotnym czynnikiem w wyborze jest firma świadcząca ubezpieczenie (36%) oraz profesjonalne doradztwo w postaci agenta czy brokera (29%).

Jak ubezpieczają się MŚP?

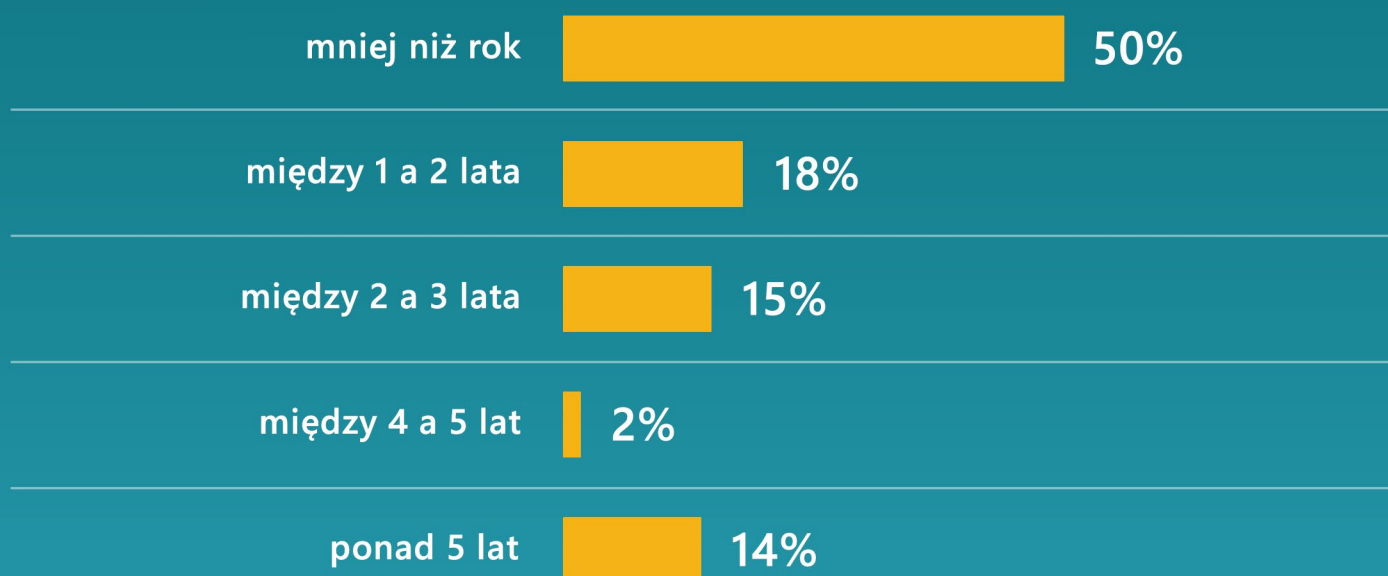
Czynniki przekonujące do wykupienia polisy

Najbardziej przekonującymi czynnikami do wykupienia polisy są dla przedsiębiorców atrakcyjna cena i zakres ubezpieczeń – twierdzi tak kolejno 89% i 82% badanych firm. Pomoc w razie wystąpienia szkody przekonałaby 8 na 10 przedsiębiorców. Szybkość procedowania przy ewentualnej szkodzie jest ważna dla 78% badanych, a maksymalnie uproszczony proces zawierania umowy dla 63%. 59% firm doceniłoby własnego opiekuna klienta, a 54% wsparcie prawne w ramach polisy. 33% firm do wykupienia polisy przekonałaby tylko propozycja ze strony zaufanego agenta ubezpieczeniowego.

Jak ubezpieczają się MŚP?

Ile czasu minęło od ostatniej aktualizacji sumy ubezpieczenia na polisie?

MŚP A RYZYKO NIEDOUBEZPIECZENIA: CO DRUGA FIRMA AKTUALIZUJE CO ROKU SUMY UBEZPIECZENIA NA POLISIE, 14% OSTATNI RAZ ZROBIŁO TO PONAD 5 LAT TEMU.

Zmiany sumy na swojej polisie przedsiębiorstwa najczęściej dokonywały w ciągu ostatniego roku – wskazała tak połowa badanych firm. 18% przedsiębiorstw aktualizowało sumę ubezpieczenia między 1 a 2 lata temu, a 15% między 2 a 3 lata temu. Co alarmujące, 14% badanych przedsiębiorców przyznało, że ostatni raz aktualizowało sumę ubezpieczenia na swojej polisie ponad 5 lat temu.

Jak ubezpieczają się MŚP?

Sposób wybrania sumy ubezpieczenia

		1-9 pracowników	10-49 pracowników	50+ pracowników
kierowałem/am się sugestiami agenta	41%	41%	36%	47%
znam dokładną wartość elementów, które ubezpieczam	34%	35%	36%	30%
starałem/am się wycenić je na oko, podawałem/am sumy orientacyjne	15%	17%	17%	9%
ubezpieczyłem/am na taką samą wartość jak rok wcześniej	13%	21%	11%	6%
ubezpieczyłem/am firmowy majątek na sumę, za jaką go kupiłem/am	10%	14%	10%	4%
kierowałem/am się sugestiami znajomych/rodziny	2%	6%		
w inny sposób	24%	25%	20%	28%

Przy wyborze sumy ubezpieczenia najczęściej, bo 41% badanych firm kierowało się sugestiami agenta. 34% jest zdania, że zna dokładnie wartość elementów, które ubezpiecza, a 15% wycenia ich koszt „na oko” i podaje sumy orientacyjne. 13% przedsiębiorców ubezpieczyło firmę na taką samą wartość, jak rok wcześniej, a 10% ubezpieczyło firmowy majątek na sumę, za jaką kupiono jego poszczególne elementy.

Marta Mazaraki
Ekspertka ubezpieczeń MŚP, Wiener

Dobrze dobrane ubezpieczenie może uratować firmę przed wysokimi kosztami odtworzenia majątku firmy po szkodzie, a czasem nawet uchronić przed upadłością. Odpowiedni zakres, właściwe sumy i polisa dobrana do specyfiki branży, w której firma działa, pozwala na komfort i poczucie bezpieczeństwa.

Polscy przedsiębiorcy coraz częściej zdają sobie sprawę z tego, że warto zabezpieczyć się przed konsekwencjami nieprzewidzianych zdarzeń i ubezpieczają swoje firmy. Z naszego badania wynika, że 96% badanych przedsiębiorstw ma jakiś rodzaj ubezpieczenia. Co drugie z nich ma zarówno ubezpieczenia obowiązkowe, jak i dodatkową ochronę. 37% firm wykupiło wyłącznie obowiązkowe ubezpieczenia, które są wymagane prawem, a 9% korzysta z ubezpieczeń majątkowych. Niestety właściciele małych firm najczęściej decydują się wyłącznie na ubezpieczenia obowiązkowe (48%), natomiast 66% dużych firm ma również ubezpieczenia dodatkowe.

W codziennej pracy widzimy, jak potrzebne jest kompleksowe podejście do ubezpieczeń dla firm. Przedsiębiorcy oczekują personalizacji, profesjonalnego doradztwa oraz szybkiej i prostej obsługi, nie bez znaczenia jest również wysokość składki. W skomplikowanej rzeczywistości musimy dbać o to, by oferowane dla przedsiębiorców produkty były proste, przejrzyste i odpowiadały na ich potrzeby. Dlatego w Wienerze stworzyliśmy kompleksowe ubezpieczenie, które odpowiada na potrzeby małych i średnich przedsiębiorców. Jego szeroki zakres umożliwi dostosowanie polisy do specyfiki danej działalności. Struktura Pakietu BIZNES opiera się na trzech filarach. Są to: ubezpieczenie mienia, ubezpieczenie sprzętu elektronicznego oraz OC. Każdy z nich można wybrać samodzielnie, ale dopiero wybór każdego filaru stanowi solidny fundament dla firmy odpornej na wszelkiego rodzaju ryzyka.

W odpowiedzi na potrzeby małych i średnich przedsiębiorstw, Wiener stworzył Pakiet BIZNES – nowe rozwiązanie, które pokrywa koszty szkód związanych ze specyfiką danej branży.

Co go wyróżnia?

To kompleksowe ubezpieczenie dla MŚP, których majątek nie przekracza 15 mln zł w jednej lokalizacji lub 30 mln zł we wszystkich lokalizacjach, a obrót roczny nie przekracza 15 mln zł (w przypadku ubezpieczenia OC).

W razie nieprzewidzianego, nagłego zdarzenia, przedsiębiorca może liczyć na pomoc w zakresie uszkodzenia firmowego majątku oraz sprzętu elektronicznego.

Pakiet obejmuje również odpowiedzialność cywilną i ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków dla przedsiębiorcy i jego pracowników.

Ubezpieczenie oferuje szerokie wsparcie ekspertów w sporach prawnych.

W Pakiecie BIZNES:

- zakres świadczonej ochrony można dopasować do indywidualnych potrzeb, włączając dodatkowe ryzyka, ważne dla profilu danej firmy;
- proponowane rozwiązania docenią przedsiębiorstwa z wielu branż, m.in. apteki, sklepy medyczne, hotele i pensjonaty, salony fryzjerskie i kosmetyczne, restauracje, stacje diagnostyczne czy wspólnoty mieszkaniowe.

Dopasowana do ich potrzeb polisa zapewnia spokój i bezpieczeństwo oraz wsparcie w nieprzewidzianej sytuacji.

Małe, średnie firmy - wielkie wyzwania na 2023

Wiener TU S.A. Vienna Insurance Group

Cytowanie danych za: Raport Wiener
„Małe, średnie firmy - wielkie wyzwania na 2023”

OPRACOWANIE I REDAKCJA:
WALK PR

KONTAKT DLA MEDIÓW:
Krzysztof Kulasza
Menedżer ds. komunikacji Wiener
krzysztof.kulasza@wiener.pl